

JERRY DE BRIE

Samenwerkingsovereenkomsten en subsidieprojecten

In de nieuwe werking van het lokale mobiliteitsbeleid die sinds 1 maart 2013 van kracht is, wordt gewerkt met Samenwerkingsovereenkomsten en subsidieregelingen. In deze Mobiliteitsbrief vindt u een kort overzicht van de courante projecten. Meer informatie op www.mobielvlaanderen.be/overheden.

Lokaal beleid

Nieuwe instrumenten voor samenwerking

Voor projecten die langs gewestwegen liggen wordt de samenwerking en financiering sinds 1 maart 2013 geregeld via zeven type Samenwerkingsovereenkomsten (SO). Voor projecten rond het openbaar vervoer zijn er twee type Samenwerkingsovereenkomsten. Voor bepaalde projecten die langs gemeentewegen liggen, werkte de Vlaamse Regering een subsidieregeling uit.

Voortaan is de beheerder van de infrastructuur bepalend om uit te maken of het gaat over een SO-project of over een subsidieproject. Bij een SO-project wordt er voor de uitvoering van de werken nog maar één unieke Samenwerkingsovereenkomst opgemaakt en afgesloten. Voor de subsidieprojecten liggen alle voorwaarden vast in het Besluit van de Vlaamse Regering van 25 januari 2013 zodat er voorafgaandelijk geen administratief dossier meer moet worden opgemaakt.

Type-overeenkomsten

De unieke Samenwerkingsovereenkomst vertrekt van de negen type-overeenkomsten die bij het Besluit van de Vlaamse Regering werden vastgelegd. De tekst van deze SO wordt op maat van het concrete project verder ingevuld en aangevuld met alle afspraken die voor de uitvoering van het project noodzakelijk zijn. Zo is er de mogelijkheid om ook nog bijkomende partijen of bijkomende werken in de overeenkomst op te nemen. De lijst van SO- en subsidieprojecten omvat de meest courante projecten die vroeger met de modules van het mobiliteitsconvenant werden gerealiseerd. Op de middenpagina's van deze Mobiliteitsbrief lichten we een aantal specifieke projecten uit. Een aantal nieuwe elementen worden in de verf gezet.

Projectmethodologie

Voor elk project dat in aanmerking wil komen voor financiering via een SO of subsidie moet de projectmethodologie gevolgd worden (zie vorige Mobiliteitsbrief en op www.mobielvlaanderen.be/overheden (klik bij 'type projecten' onder het luikje 'Lokaal mobiliteitsbeleid', de inleiding van deze tekst omschrijft de projectmethodologie). De opmaak van de start- en projectnota of unieke verantwoordingsnota gebeurt dus voor het afsluiten van een SO of een subsidieaanvraag. Voor projecten op gewestwegen moet voor het aanstellen van een studie bureau ook een Samenwerkingsovereenkomst voor de studie afgesloten worden. (zie pag. 4)

Projecten langs gewestwegen (Samenwerkingsovereenkomsten)

- **SO I:** herinrichting van een gewestweg
- **SO II:** aanleg van een rondweg of een andere nieuwe verbindende of ontsluitende gewestweg
- **SO V:** aanleg of herinrichting van een schoolbuurt aan een gewestweg door de gemeente
- **SO VI:** aanleg of verbetering van fietsinfrastructuur langs gewestwegen door de gemeente
- **SO VII:** aanleg of herinrichting van een gewestweg ter verbetering van de ontsluiting van een tewerkstellings-, winkel- of dienstzone
- **SO VIII:** plaatsing van aan de bebouwde omgeving aangepaste verlichting van een gewestweg, geplaatst door de gemeente
- **SO IX:** aanleg of plaatsing van schermen of grondwallen langs een gewestweg die het wegverkeerslawaai verminderen

Openbaarvervoerprojecten (Samenwerkingsovereenkomsten)

- **SO III:** aanleg of herinrichting van tram- en busbanen en andere doorstromingsmaatregelen voor het geregeld vervoer
- **SO IV:** project bijkomend aanbod netmanagement met aanbods-, doorstromings- en communicatiemaatregelen
- Ook de projecten voor de herinrichting van stationsomgevingen worden gevat door de nieuwe regelgeving. Daarvoor werd geen specifiek type samenwerkingsovereenkomst opgemaakt.

Projecten langs gemeentewegen (subsidies)

- projecten gericht op de beveiliging van schoolbuurten
- projecten gericht op de duurzame ontsluiting van een tewerkstellings-, winkel- of dienstzone van bovenlokaal belang of met een significante mobiliteitsimpact
- de aanleg of herinrichting van fietsinfrastructuur langs wegen als alternatief voor fietsinfrastructuur langs gewestwegen
- fietsinfrastructuurprojecten gelegen op trajecten van het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk langs wegen die niet onder het beheer van het Vlaamse Gewest vallen (Fietsfonds).

U vindt een overzicht van de Samenwerkingsovereenkomsten en de subsidieregelingen op www.mobielvlaanderen.be/overheden. Lees op pagina 4 hoe u een SO kunt afsluiten of een subsidieaanvraag kunt indienen.

(Her)aanleg van fietsinfrastructuur

Voor fietsinfrastructuur zijn er – afhankelijk van de locatie, wegbeheerder en functie van de weg – verschillende samenwerkings- en subsidiëringmogelijkheden. Die zijn erop gericht om de realisatie van het bovenlokaal functioneel fietsrouten netwerk (BFF) te ondersteunen, maar ook het gewestwegennet te voorzien van fietsveilige infrastructuur volgens de richtlijnen van het Vademecum fietsvoorzieningen.

Men gebruikt de term ‘fietsinfrastructuur’ om aan te geven dat de oplossing ruimer kan zijn dan fietspaden. Ook fietswegen en fietsstraten komen bijvoorbeeld in aanmerking.

Met de uitbouw van de fietsinfrastructuur wordt steeds beoogd volgende aspecten te verhogen:

- De veiligheid en het comfort van elke weggebruiker die het fietspad mag gebruiken.
- De bereikbaarheid per fiets.
- Het aandeel van het fietsverkeer in de multimodale verkeersstromen.

Gewestwegen

Voor de (her)aanleg van fietspaden langs gewestwegen wordt gewerkt via de Samenwerkingsovereenkomsten. Het toepassingsgebied van de verschillende SO-projecten vindt u schematisch in de tabel ‘Projecten langs gewestwegen’.

- Het project kan betrekking hebben op alle werken i.v.m. de aanleg van nieuwe fietsinfrastructuur, de verbetering van bestaande

fietsinfrastructuur of aanleg van (on)gelijkvloerse kruisingen voor fietsers met de gewestweg.

- Bij SO I is het Vlaamse Gewest in normale omstandigheden de aanbestedende overheid. Zij betaalt haar aandeel rechtstreeks aan de aannemer.
- Bij SO VI prefinanciert de gemeente en betaalt het Vlaamse Gewest de gemeente in drie schijven terug.
- Bij SO VI stelt de gemeente het studiebureau aan en betaalt het Vlaamse Gewest deze kosten terug volgens het percentage van de overeenkomst.
- Het Vlaamse Gewest staat steeds in voor de onteigeningen langs gewestdomein. Bij alternatieve infrastructuur langs gemeentewegen zorgt de gemeente voor de verwerving.

Gemeentewegen

Voor de (her)aanleg van fietspaden langs gemeentewegen wordt gewerkt via de subsidieregelingen. Het toepassingsgebied van de

verschillende subsidiëringprojecten vindt u schematisch in de tabel ‘Projecten langs gemeentewegen’.

- De gemeente prefinanciert de kosten. De subsidie wordt in drie schijven terugbetaald.
- De kosten voor de verwerving van gronden worden niet gesubsidieerd, behalve in geval van alternatieve infrastructuur.
- In het geval van fietsinfrastructuur als alternatief voor de gewestweg betaalt het Vlaamse Gewest steeds 100% van de kosten verbonden aan het project, met name de studie- en toezichtskosten, de kosten voor de werken en onteigeningskosten.
- Er kan maar sprake zijn van een subsidieproject met alternatieve fietsinfrastructuur als de gemeentelijke investering het fietsen langs de gewestweg volledig en definitief vervangt. De ontweken gewestweg is in geen geval een autosnelweg aangezien deze op zich nooit een functie heeft voor het fietsverkeer.

Ook fietsstraten worden gesubsidieerd.

Projecten langs gewestwegen

Initiatienemer:	Gewest (AWV)	Gemeente
BFF	SO I	SO VI (het Vlaamse Gewest betaalt 100%)
Niet-BFF	SO I	SO VI (het Vlaamse Gewest betaalt 80%)
Er is geen fietsinfrastructuur gewenst, fietsen worden geweerd van de gewestweg		Legt alternatieve fietsinfrastructuur aan buiten gewestdomein (subsidie 100%) <i>Zie tabel gemeentewegen</i>

Projecten langs gemeentewegen

	BFF	Niet-BFF
Alternatieve fietsinfrastructuur voor ontweken gewestweg	Subsidie 100%	Subsidie 100%
andere	Fietsfonds: subsidie provincie 80% (100% in West-Vlaanderen) waarvan 40% wordt terugbetaald door het Vlaamse Gewest	Geen subsidies

Herinrichting van schoolomgevingen

Voor de herinrichting van schoolomgevingen – vroeger via de module 10 – zijn verschillende samenwerkings- en financieringsmogelijkheden voorzien, afhankelijk van de initiatiefnemer en wegbeheerder.

Voor de werken langs de gemeenteweg (zie blauwe pijl in schema) is er een subsidieregeling voorzien, de werken aan de gewestweg (zie oranje in schema) worden uitgevoerd met Samenwerkingsovereenkomst V met de gemeente als initiatiefnemer. Het is mogelijk dat schoolbuurten langs gewestwegen ook door het Vlaamse Gewest worden (her-) ingericht, in dat geval veelal als onderdeel

van een ruimere aanpak van die gewestweg. Die werken zullen dan integraal via een Samenwerkingsovereenkomst I worden uitgevoerd. Alle projecten waarbij men gebruik wil maken van een SO- en/of subsidieregeling en alle projecten waarvan de totale investeringskost ten minste 200.000 euro bedragen moeten de projectmethodologie volgen.

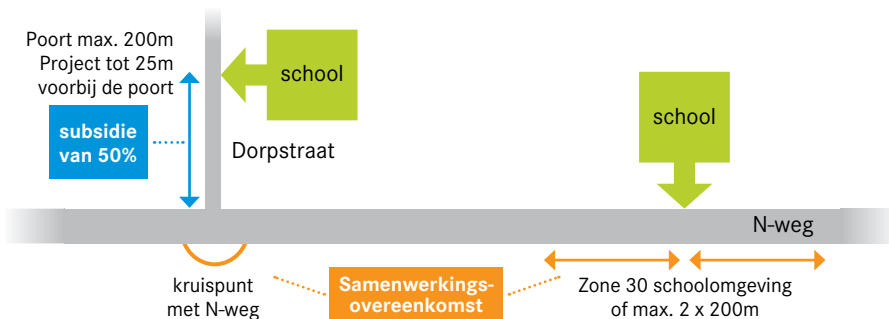

Doel

Doel van het project moet steeds zijn om de verkeersveiligheid van de schoolkinderen van het basis- of secundair onderwijs te verbeteren en duurzame verplaatsingen te bevorderen volgens het STOP-beginsel en zonder het parkeeraanbod te verruimen.

Financiering en grondverwerving

- Bij subsidie en SO V prefinanciert de gemeente de kosten, het Gewest betaalt in drie schijven.
- Bij subsidie wordt voor de school in kwestie een schoolvervoerplan opgesteld.
- Het Gewest staat in voor de grondverwervingen langs gewestdomein, de gemeente voor deze langs gemeentedomein.

Ontsluiting van bedrijventerreinen

Ook projecten die gericht zijn op de duurzame ontsluiting van een tewerkstellings-, winkel- of dienstzone van bovenlokaal belang of met een significante mobiliteitsimpact kunnen onder voorwaarden rekenen op subsidiëring.

De (her-)inrichting van de wegeninfrastructuur van de rand van de zone tot aan de gewestweg kan in aanmerking komen voor een subsidie tot 60%.

Doel van de werken is de multimodale bereikbaarheid van de zone te verbeteren rekening houdend met het STOP-beginsel. De (her-)inrichting van de wegeninfrastructuur van de rand van de zone tot aan de gewestweg kan in aanmerking komen voor een subsidie wanneer:

- de (her-)aangelegde weg onder het beheer van de gemeente valt;
- de activiteiten in deze zone capaciteitsproblemen doen ontstaan op het kruispunt met de gewestweg. De minister zal de methodiek vastleggen hoe deze impact bepaald wordt.

De herinrichting van de gewestweg als gevolg van een nieuwe of aangepaste ontsluiting valt onder de toepassing van de SO VII. De werken kunnen betrekking hebben op:

- De herinrichting van een bestaand kruispunt, het Gewest betaalt 60% terug;
- De inrichting van een nieuw kruispunt, het Gewest betaalt 40% terug;
- De herinrichting van een wegvak in functie van de ontsluiting, het Gewest betaalt 60% terug.

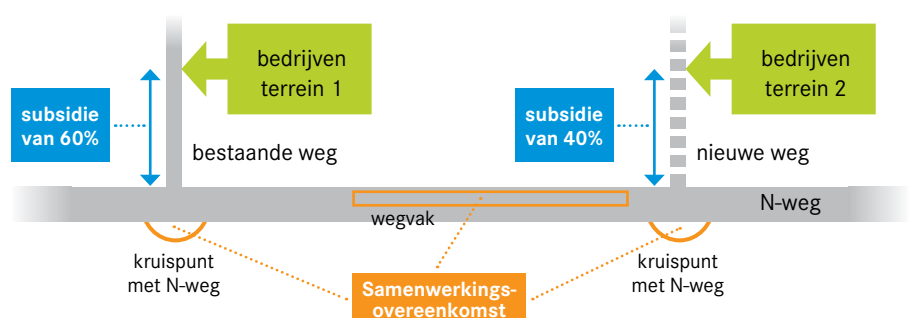
De zones die in aanmerking komen zijn:

- Bedrijventerreinen met een aanzienlijke bovenlokale mobiliteitsimpact;

- Wetenschapsparken;
- Activiteiten van bovenlokaal belang die veel verkeersstromen genereren.

Financiering

- De initiatiefnemer, in principe de beheerder/projectontwikkelaar, staat in voor de prefinanciering. Er wordt een cofinancieringsplan opgesteld.
- De beheerder/projectontwikkelaar staat in voor de ontwerp-, aanbestedings- en toezichtskosten. Hij betaalt ook eventuele ontegeningskosten terug aan het Vlaamse Gewest.

Samenwerkingsovereenkomst studie

Naast de negen standaard Samenwerkingsovereenkomsten (zie p. 1) zal bij de toepassing van de nieuwe regelgeving ook een **'Samenwerkingsovereenkomst voor samengevoegde opdrachten van diensten'** (kortweg SO studie) afgesloten moeten worden. Deze SO studie wordt steeds afgesloten wanneer verschillende partners een aandeel hebben in het te bestuderen project.

Vroeger gebruikte men naast het mobiliteitsconvenant of de 'moduletekst' een standaardovereenkomst waarin de studiefase en de werken gedetailleerd geregeld werden. Het afsluiten van een module tot aan de werken op het terrein overspande al gauw zes jaar waarin volgens de modaliteiten van de ondertekende module verder gewerkt moest worden. De nieuwe regelgeving voorziet een duidelijkere scheiding tussen studiefase en uitvoeringsfase.

Om het procesverloop van studie naar uitvoering soepel te laten verlopen, werden de bepalingen uit de toenmalige modules afgeslankt. De bepalingen in verband met de unieke verantwoordingsnota zijn nu vastgelegd in het Besluit van de Vlaamse Regering van 25 januari 2013. De 9 SO's hebben enkel nog betrekking op de uitvoeringsfase. Daarom is het noodzakelijk dat de partners voor de aanbesteding van een studie eerst een 'Samenwerkingsovereenkomst voor samengevoegde opdrachten van diensten' (SO studie) afsluiten. Hierin zijn de bepalingen voor de kostenverdeling opgenomen, wie de leiding van de studie op zich neemt en hoe gedurende de studiefase de samenwerking en de aansturing via de leidend ambtenaar verloopt.

Wisselende leiding

De SO studie is een soepel instrument dat toelaat om op maat van het project de geschikte partners te betrekken. Ze biedt ook de mogelijkheid om voor de uitvoeringsfase een andere overheid aan te duiden dan de aanbestedende overheid in de studiefase. Bovendien kan via een apart model van SO studie waarin een voorwaardelijke schijf is opgenomen, ook de flexibiliteit van het instrument versterkt worden. Het gebruik van één of meer voorwaardelijke schijven geeft de aanbestedende overheid de mogelijkheid om de opdracht op een juridisch correcte manier, op vooraf voorziene tijdstippen, af te ronden en heraan te besteden. Zo kan een antwoord worden geboden aan problemen die zich tijdens de uitvoering van de studieopdracht voordoen, wanneer blijkt dat andere dan initieel voorziene partners moeten worden betrokken (waarbij dan ook de leiding over de studiefase kan wisselen).

Terugbetaling

Het afsluiten van een SO studie biedt gemeenten steeds de garantie dat de gemaakte studiekosten terugbetaald worden, onafhankelijk van een mogelijke latere wissel in de leiding over de studiefase. De SO studie wordt opgesteld door AWV en onderkend door alle betrokken partijen.

Procedures

Hoe een samenwerkingsovereenkomst afsluiten?

De gemeente bereidt samen met de betrokken dienstkringingenieur van AWV, desgevallend met De Lijn, de relevante samenwerkingsovereenkomst uit vertrekkend van de type-tekst. Er wordt nagegaan of het wenselijk is bijkomende werken toe te voegen, eventueel van andere partijen (Aquafin, nutsbedrijven, ...). Eén partij wordt aangeduid als aanbestedende overheid en er wordt duidelijk opgenomen welke partner welke werken op zich zal nemen. De opmaak van de SO gebeurt in nauw overleg met alle betrokken partijen.

Hoe een subsidieaanvraag indienen?

De projecten zijn alleen subsidiabel als de aanvrager beschikt over een definitief vastgesteld gemeentelijk mobiliteitsplan dat in voorkomend geval ook tijdig werd geëvalueerd met de sneltoets. Het project moet een gunstig advies hebben verkregen. Daarnaast zijn er per type-project specifieke voorwaarden die moeten worden vervuld. De subsidies voor de fietsfondsprojecten worden aangevraagd bij de provincie. De subsidies voor de andere projecten langs gemeentewegen worden aangevraagd bij het Agentschap Wegen en Verkeer. Er zal in de loop van volgende maanden een digitaal model van aanvraag ter beschikking worden gesteld op www.mobienvlaanderen.be/overheden.

Financiële afspraken

Volgende bepalingen gelden voor alle subsidieregelingen (projecten op gemeentewegen) behalve de Fietsfondsprojecten:

- Het bedrag waarop de subsidie uiteindelijk zal worden berekend, mag nooit hoger zijn dan het bedrag van de kostenraming in de projectnota, verhoogd met 10% en aangepast aan de schommelingen van het indexcijfer van de consumptieprijsen.
- Behalve specifiek vermeld zijn volgende kosten niet subsidiabel: voetpaden, straatmeubilair, groen, nutsleidingen, rioleringen, schuilhuisjes, studiekosten die hieraan zijn verbonden en grondverwervingen.
- Wanneer studie en toezicht gebeurt met eigen personeel van de gemeente wordt de kostprijs berekend volgens de KVIV-FABI-barema's.

■ Enquête Mobiliteitsbrief

Al 15 jaar informeert het Departement MOW lokale overheden via deze Mobiliteitsbrief. Het ideale moment voor een evaluatie. Daarbij hechten we natuurlijk belang aan uw mening.

Laat ons weten wat u denkt over Mobiliteitsbrief en vul de korte enquête in op www.mobienvlaanderen.be. U kunt de enquête nog invullen tot einde april. Alvast bedankt voor uw medewerking!

■ 16 mei 2013: Vlaams Congres Verkeersveiligheid

Op donderdag 16 mei 2013 vindt de elfde editie plaats van het jaarlijkse Vlaams Congres Verkeersveiligheid op initiatief van De Vlaamse

Stichting Verkeerskunde en het Steunpunt Verkeersveiligheid en i.s.m. de stad Antwerpen. Dit jaar staan de doelstellingen voor 2020 op het vlak van verkeersveiligheid centraal.

Info en inschrijvingen via www.verkeerskunde.be (kalender/vlaams-congres-verkeersveiligheid)

■ Opdrachtcentrale vast ANPR-netwerk

AWV heeft een contract "Opdrachtcentrale vast ANPR netwerk" gegund aan Belgacom NV. Politiezones, steden en gemeenten in het Vlaamse Gewest kunnen gebruik maken van dit contract, door op te treden als bestellende overheid. De nodige acties om een bestelling te plaatsen zijn

uitgeschreven in een draaiboek leveringen en werken. De opdrachtcentrale voorziet ook de mogelijkheid tot het bestellen van full omnium onderhoud bij de opdrachtnemer.

Het bestek, de draaiboeken met contactgegevens en een synthesenota staan ter beschikking op www.wegenenverkeer.be (verkeer).

■ Grote Verkeerstoets en Grote Fietsexamen

Op 23 mei 2013 vindt De Grote Verkeerstoets weer plaats. Inschrijven kan tot en met 30 april 2013 op www.verkeerstoets.be. VSV biedt op www.grotefietsexamen.be ook een kant-en-klaar pakket met heel wat hulpmiddelen aan om zelf een fietsexamen te organiseren.

